

Каріна Єфименко

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова*

Світлана Гузенко

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики,
реклами і PR-технологій Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова*

СПОРТИВНА ЖУРНАЛІСТИКА УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ, СУЧАСНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У тезах досліджено особливості становлення спортивної журналістики в Україні, окреслено основні етапи її розвитку та визначено специфіку функціонування в умовах сучасного цифрового медіапростору. Проаналізовано роль спортивних медіа у висвітленні спортивних подій, популяризації спорту, формуванні суспільного інтересу до спортивної тематики та трансформації жанрово-тематичних моделей контенту. Обґрунтовано, що перспективи розвитку спортивної журналістики України пов'язані з мультимедійністю, багатоплатформністю, посиленням аналітичного складника та впровадженням нових форматів взаємодії з аудиторією.

Ключові слова: *спортивна журналістика, спортивні медіа, медіапростір, цифровізація, мультимедійний контент, спортивна комунікація, популяризація спорту, соціальні мережі.*

У сучасному інформаційному суспільстві спортивна журналістика посідає важливе місце в системі масової комунікації, оскільки забезпечує оперативне інформування аудиторії про спортивні події, результати змагань, досягнення спортсменів, діяльність клубів і спортивних організацій. Водночас вона виконує ширший комплекс завдань, ніж просте повідомлення фактів, адже формує суспільне сприйняття спорту, впливає на популяризацію фізичної культури, сприяє поширенню цінностей здорового способу життя та забезпечує зв'язок між спортивною сферою й аудиторією [1, с. 45–46; 3, с. 88–89]. Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах цифрової трансформації медіасфери спортивна журналістика України зазнає суттєвих змін: змінюються канали поширення інформації, жанрова структура матеріалів, способи взаємодії з аудиторією, а також професійні підходи до створення спортивного контенту [2, с. 67–68; 5, с. 101–103].

Спортивну журналістику доцільно розглядати як спеціалізований напрям журналістської діяльності, що поєднує інформаційну, аналітичну, комунікативну, соціально-виховну та розважальну функції. Її специфіка визначається високим рівнем динамічності, емоційної насиченості та постійною потребою в оперативному висвітленні подій. На відміну від загальнополітичної чи культурної журналістики, спортивна журналістика безпосередньо пов'язана з безперервним оновленням фактів, зміною результатів, реакцій та оцінок, що вимагає від журналіста точності, швидкості й одночасно аналітичної глибини [8, с. 21–23]. Водночас саме спортивні матеріали здатні поєднувати інформативність із виразною емоційністю, а фактологічність – із видовищністю, що значно посилює їхній вплив на аудиторію [9, с. 63–65].

Розвиток спортивної журналістики в Україні має власну історичну специфіку. Її становлення відбувалося в руслі загального формування українського медіапростору, але було безпосередньо пов'язане і з розвитком спортивного руху, і з суспільно-політичними трансформаціями. Упродовж тривалого часу спортивна тематика існувала переважно як складова ширшого інформаційного поля, проте згодом набула автономного значення, сформувавши окремий напрям професійної журналістської діяльності [1, с. 46–47]. Особливо відчутні зміни відбулися після здобуття Україною незалежності, коли почалося активне формування національного медіапростору, розширення тематичної палітри журналістики та зміцнення власного спортивного інформаційного сегмента [10, с. 43–45].

У новітній період розвитку української спортивної журналістики особливу роль відіграє цифровізація. Саме вона стала визначальним чинником зміни як форми, так і змісту спортивного медіаконтенту. Інтернет не лише пришвидшив процес поширення інформації, а й змінив саму логіку журналістської діяльності. Якщо раніше основними платформами для висвітлення спортивних подій були друковані видання, радіо і телебачення, то сьогодні провідну роль відіграють онлайн-медіа, мобільні сервіси та соціальні мережі [4, с. 34–36; 6, с. 73–75]. Це спричинило перехід від лінійної моделі комунікації до інтерактивної, у межах якої аудиторія вже не лише споживає інформацію, а й активно реагує на неї, коментує, поширює та впливає на пріоритетність тем [5, с. 104–106; 7, с. 75–77].

У сучасному українському медіапросторі спортивна журналістика функціонує як багатоплатформна система. Це означає, що один і той самий інформаційний привід може бути представлений у різних форматах: як коротка новина, аналітичний текст, відеоогляд, подкаст, стрим, пост у соціальній мережі або мультимедійний спецпроект. Така різноманітність форм дає змогу залучати ширшу аудиторію, враховувати її вікові, інформаційні та комунікаційні особливості, а також адаптувати

контент до різних каналів споживання [2, с. 69–70; 5, с. 103–105]. У цьому контексті особливого значення набувають не лише технічні засоби подачі інформації, а й жанрова гнучкість сучасної спортивної журналістики [8, с. 24–26].

Однією з характерних ознак сучасного етапу є посилення аналітичного складника спортивного контенту. Якщо раніше основну масу матеріалів становили короткі інформаційні повідомлення про результати матчів чи змагань, то сьогодні дедалі більшого значення набувають аналітичні статті, огляди, експертні коментарі, інтерв'ю та авторські колонки. Це пов'язано з тим, що сучасна аудиторія очікує не лише повідомлення про факт, а й пояснення його причин, наслідків та значення [8, с. 22–24]. Аналітичний контент дає можливість глибше розкрити перебіг спортивних процесів, показати взаємозв'язки між спортивними результатами, менеджментом, фінансуванням, медійною репрезентацією та суспільним резонансом [9, с. 66–68].

Окремої уваги заслуговує роль спортивних медіа у популяризації спорту. Спортивна журналістика не лише інформує про спортивні події, а й формує інтерес до різних видів спорту, створює позитивний імідж спортсменів, сприяє поширенню спортивної культури та мотивує аудиторію до фізичної активності [3, с. 90–92]. Саме через медіа спорт стає частиною повсякденного інформаційного споживання, а спортивні досягнення перетворюються на значущі елементи публічного життя. У цьому сенсі спортивна журналістика виконує і суспільно важливу виховну функцію, оскільки репрезентує моделі дисципліни, наполегливості, професіоналізму та командної взаємодії [6, с. 75–77].

Разом із тим сучасний стан спортивної журналістики України характеризується і низкою викликів. Насамперед ідеться про високу конкуренцію між медіа, швидкість оновлення новинного потоку, ризики поширення неперевіреної або поверхово поданої інформації, а також зростання залежності частини контенту від алгоритмів цифрових платформ та комерційної привабливості матеріалів [5, с. 106–108]. У таких умовах особливого значення набуває дотримання професійних журналістських стандартів — точності, достовірності, балансу, відповідальності перед аудиторією [7, с. 77–79]. Для спортивної журналістики це особливо важливо, оскільки емоційність спортивного дискурсу не повинна витіснити фактологічну основу та професійну якість журналістської роботи [9, с. 68–70].

Ще однією важливою тенденцією є зростання ролі соціальних мереж у спортивній комунікації. Соціальні платформи стали не лише каналом поширення контенту, а й простором, де формується оперативна реакція аудиторії на спортивні події. Вони забезпечують журналістам можливість швидкого доступу до аудиторії, а спортсменам і клубам — інструмент прямої комунікації з уболівальниками [5, с. 101–104]. Однак це також

змінює статус журналіста, який дедалі частіше працює в умовах конкуренції не лише з іншими редакціями, а й з офіційними сторінками клубів, блогерами, лідерами думок і самими спортсменами [2, с. 70–72]. За таких умов підвищується потреба у професійному журналістському аналізі, здатному відрізнитися від простого репосту чи оперативного переказу події.

Перспективи розвитку спортивної журналістики України пов'язані насамперед із подальшим впровадженням цифрових технологій, розширенням мультимедійних форматів та посиленням персоналізованого контенту. Одним із найперспективніших напрямів є розвиток подкастів, відеоблогів, аналітичних YouTube-проектів, інтерактивних студій та спеціалізованих цифрових рубрик, які дають змогу поєднувати інформування, коментування, експертний аналіз і безпосередню взаємодію з аудиторією [4, с. 38–40; 6, с. 76–78]. Такі формати відповідають сучасним медіапрактикам, у межах яких аудиторія очікує не лише швидкого доступу до новин, а й глибшого контексту, візуальної виразності, авторської інтонації та можливості співучасті в комунікаційному процесі [7, с. 91–93].

Отже, спортивна журналістика України пройшла тривалий шлях становлення й сьогодні функціонує як важливий сегмент сучасного медіапростору. Її розвиток визначається поєднанням традиційних журналістських принципів із новими цифровими інструментами, багатоплатформністю, жанровою гнучкістю та зростанням ролі аналітичного й мультимедійного контенту. Водночас подальші перспективи галузі залежать від здатності спортивних медіа адаптуватися до нових технологічних умов, підтримувати високу якість контенту та зберігати професійні стандарти в умовах швидкого оновлення інформації й зростання конкуренції. Саме це дає підстави розглядати спортивну журналістику не лише як інструмент висвітлення спортивних подій, а як важливий чинник формування сучасної спортивної культури та медіакомунікації в Україні.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Т. В. Розвиток спортивної журналістики в Україні. Вісник журналістики. 2022. № 2. С. 45–52.
2. Іваненко О. П. Спортивні медіа в умовах цифровізації. Наукові записки. 2023. № 1. С. 67–73.
3. Кравець Н. І. Роль медіа у популяризації спорту. Медіапростір. 2021. № 4. С. 88–94.
4. Литвиненко С. О. Інтернет-журналістика в Україні. 2022. № 3. С. 34–40.
5. Орлова Г. М. Соціальні мережі та журналістика. 2021. № 5. С. 101–108.

6. Пархоменко І. В. Медіакомунікації та спорт. 2022. № 3. С. 72–78.
7. Хоменко А. І. Цифрові медіа та комунікації. 2022. № 1. С. 91–97.
8. Романенко Л. С. Жанри сучасної журналістики. 2023. № 1. С. 20–27.
9. Савчук М. О. Медіаконтент і аудиторія. 2021. № 2. С. 63–70.
10. Ткаченко Д. В. Спортивна журналістика в Україні. 2022. № 4. С. 41–47.

Юлія Задворна

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

YOUTUBE-ІНТЕРВ'Ю ЯК СУЧАСНИЙ ФОРМАТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Визначено специфіку YouTube-інтерв'ю як актуального формату журналістики та особливості його функціонування на платформі YouTube. Охарактеризовано ключові риси формату, зокрема інтерактивність, мультимедійність і гіпертекстуальність. Проаналізовано жанрові різновиди, структуру інтерв'ю, візуальне оформлення та особливості аудиторії, а також рівень її залученості до контенту.

Ключові слова: *YouTube-інтерв'ю, цифрова журналістика, трансформація інтерв'ю, інтерактивність, мультимедійність, аудиторія.*

У цифрову епоху медіа зазнають стрімких змін, що переосмислюють способи створення й сприйняття контенту. Одним із ключових чинників цих трансформацій стала поява відеоплатформ нового покоління.

YouTube трансформував традиційне інтерв'ю з офіційного жанру на динамічний мультимедійний продукт. Головна зміна – перехід від односторонньої трансляції до живої взаємодії. Глядач тепер не просто споживає контент, а через коментарі та поширення стає безпосереднім учасником інформаційного процесу, впливаючи на популярність і тематику розмов.

Цифровий формат замінив сувору студійну етику « новою щирістю ». Акцент змістився зі змісту відповідей на емоційність, невербальну комунікацію та неформальний стиль спілкування. Відсутність жорстких редакційних рамок дозволяє поєднувати інформативність із розвагою,